

Dünya Enerji Görünümü 2013

Dr. Fatih Birol
Baş Ekonomist, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)

İstanbul, 20 Aralık 2013

Günümüzde dünyanın enerji görünümü

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

■ Enerji sektöründeki bazı ezberler bozuluyor.

- Ülkelerin rolleri değişmekte: Enerji ithalatçıları, ihracatçı oluyor...
- ... ve ihracatçılar artan talebin ana kaynakları oluyor...
- Enerji ticaret yolları değişiyor.

■ Ancak küresel sorunlara uzun vadeli çözümler hala bulunamamaktadır.

- Enerji verimliliğine yeniden odaklanılmakta, ancak CO₂ emisyonları artmaya devam etmektedir.
- Fosil yakıt sübvansiyonları 2012 yılında 544 milyar dolara ulaşmıştır.
- 1,3 milyar insanın elektriğe erişimi bulunmamaktadır.

■ Enerji fiyatları politika yapıcılarının üstündeki baskıyı artırmaktadır.

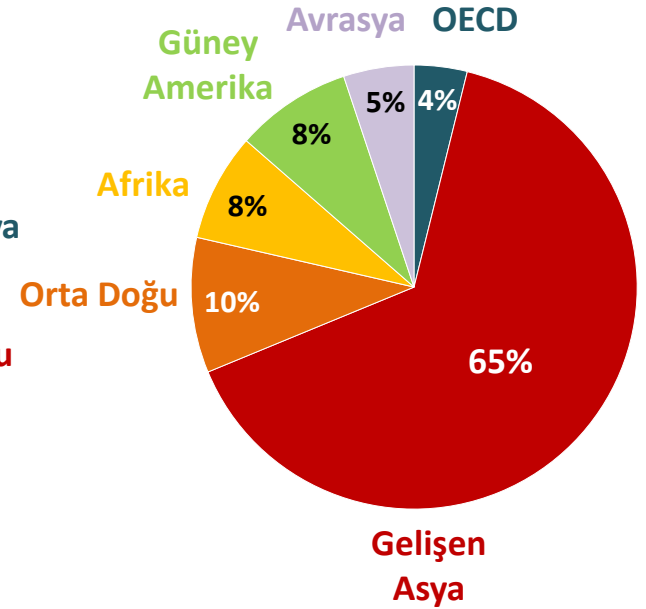
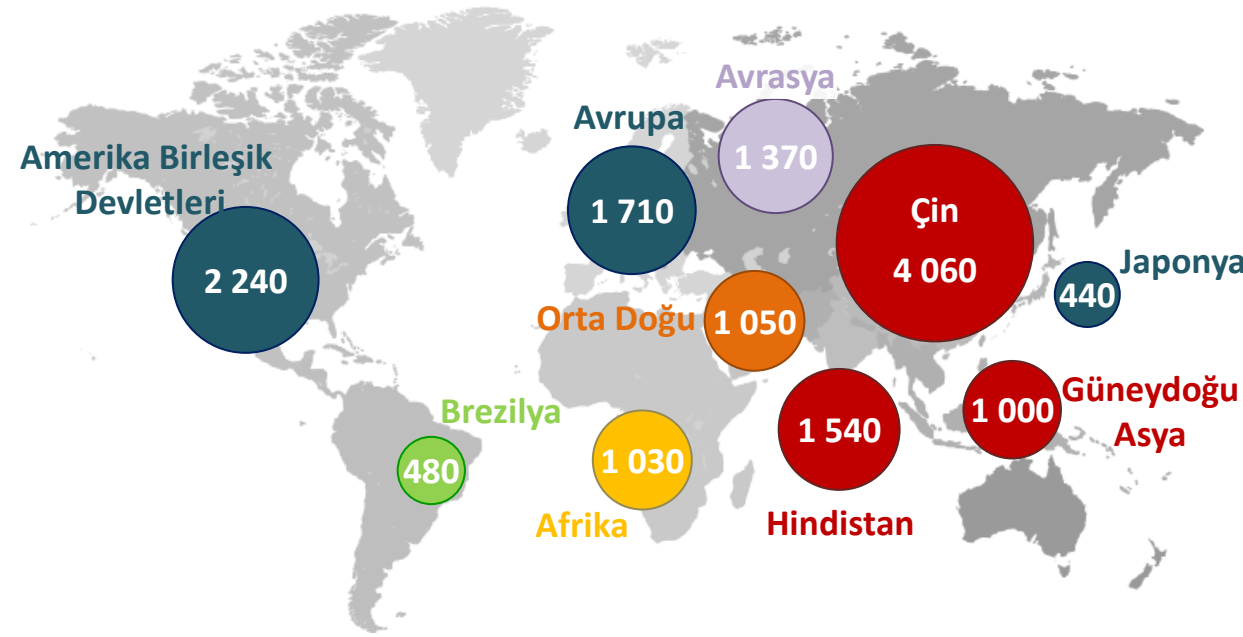
- Petrol fiyatlarının uzun süredir yüksek olması piyasa tarihinde görülmemiş bir durum.
- Doğal gaz ve elektrik fiyatlarındaki bölgesel farklılıklar büyük ve kalıcı bir seviyede.

Enerji talep artışının kaynağı Güney Asya'ya kayıyor

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Birincil enerji talebi, 2035 (Mtoe)

Küresel Artıştaki Pay 2012-2035

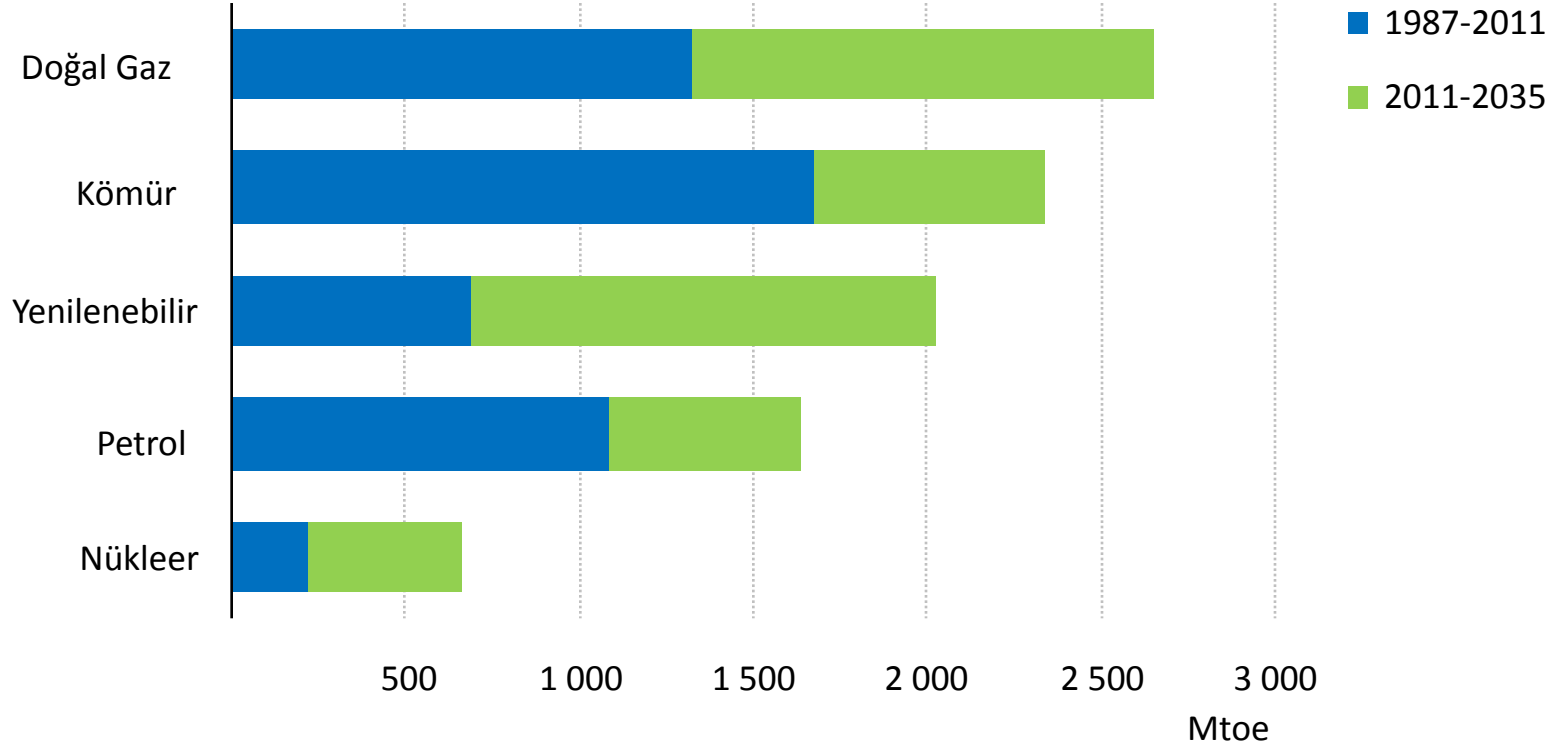

Çin, içinde bulunduğumuz on yılda artan enerji talebinin ana etmeni konumundadır. Ancak Hindistan, 2020'li yıllarda talebin başlıca kaynağı olarak Çin'in rolünü devralmaktadır.

Yavaş değişen enerji denklemi

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Toplam birincil enerji talep artışı

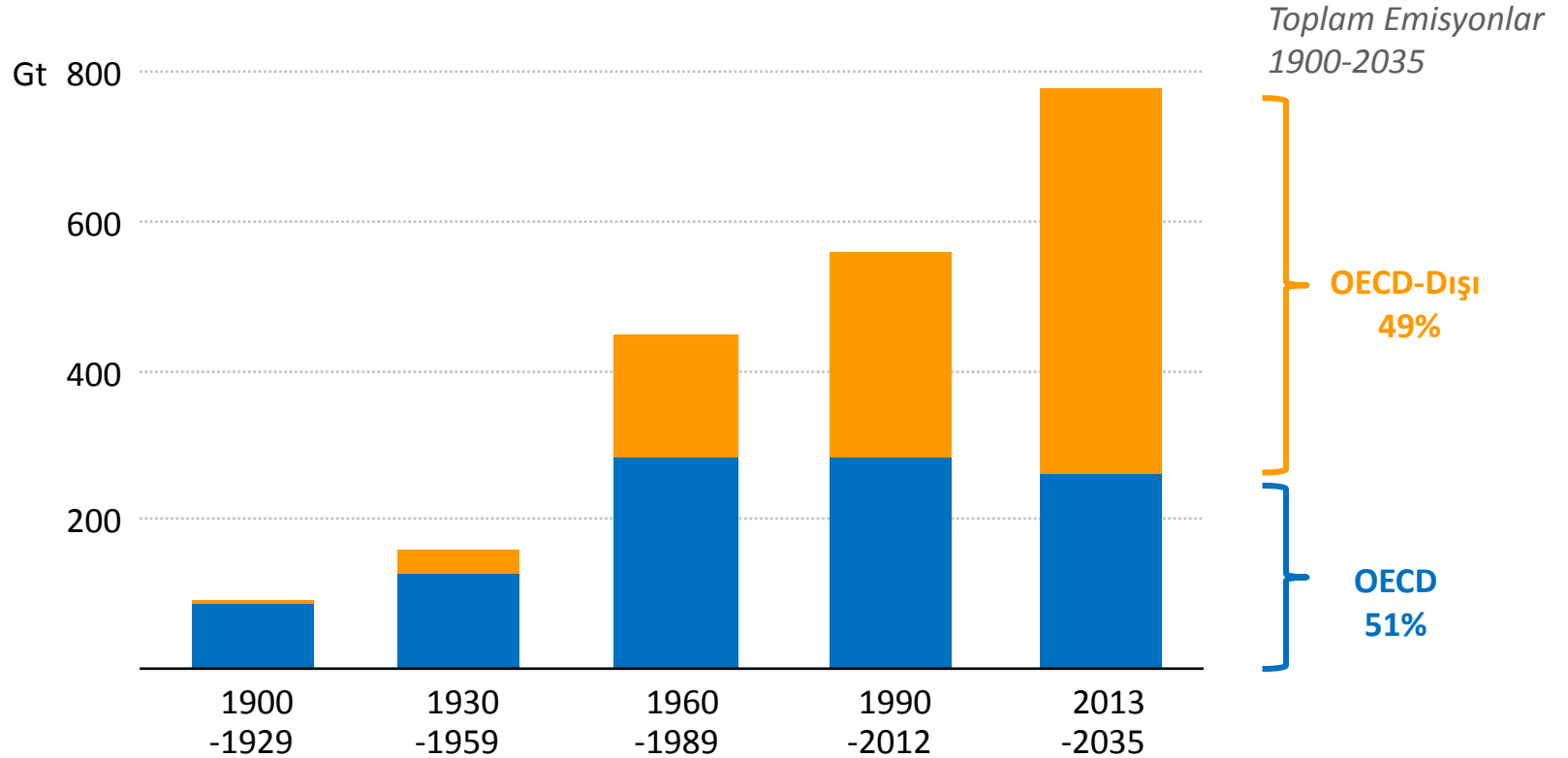

Fosil yakıtların küresel enerji bileşenindeki payı 25 yıl öncekiyle aynı, % 82 seviyesinde bulunmaktadır. Yenilenebilir enerji üretiminin artışı bu oranı ancak % 75'e düşürebilmektedir.

2015 Paris'teki iklim zirvesi yaklaşırken CO₂ emisyonları hedeften çok uzaktadır

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Toplam enerji kaynaklı CO₂ emisyonları

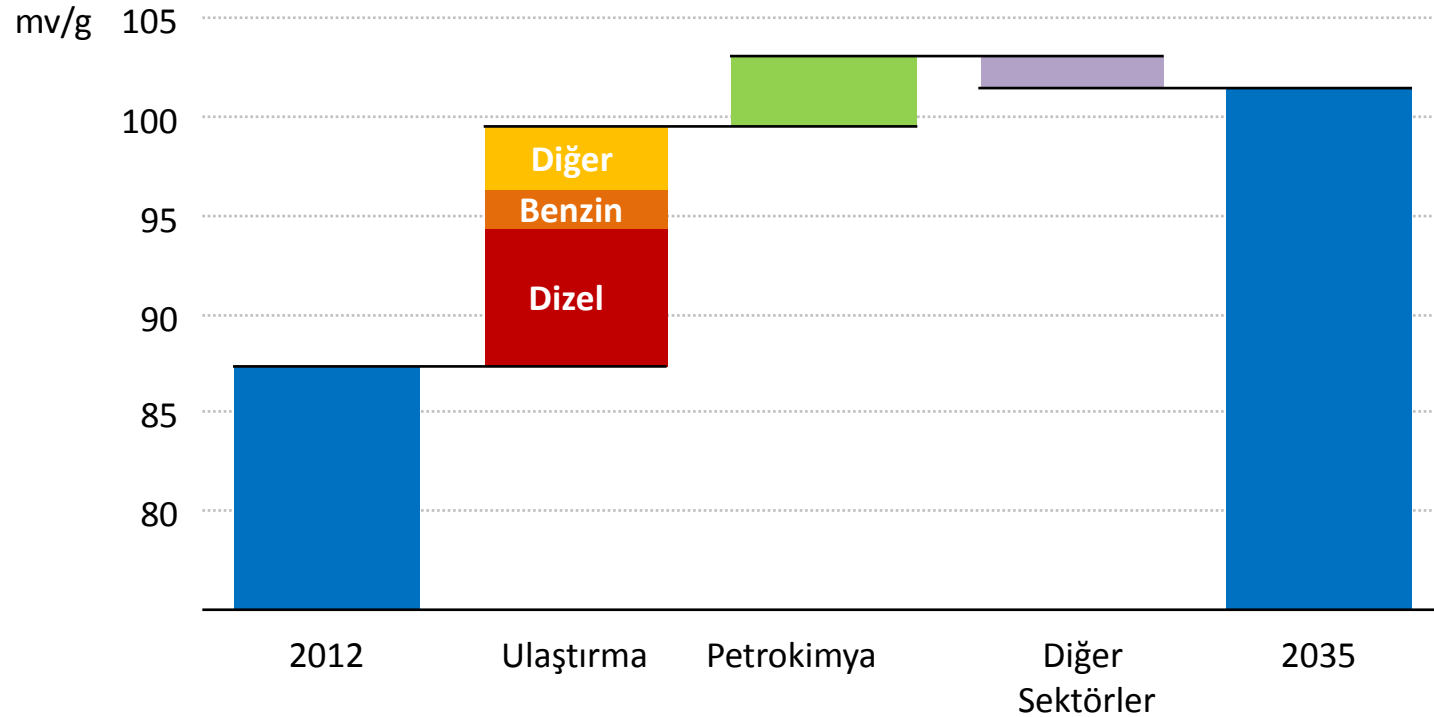

OECD-dışı ülkeler emisyonların artan bir payından sorumlu olmalarına rağmen kişi başına düşen emisyonları OECD ülkelerinin sadece yarısına tekabül etmektedir.

Petrol kullanımı daralan bir sektörel yelpazede artıyor

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Sektörlere Göre Petrol Talebi

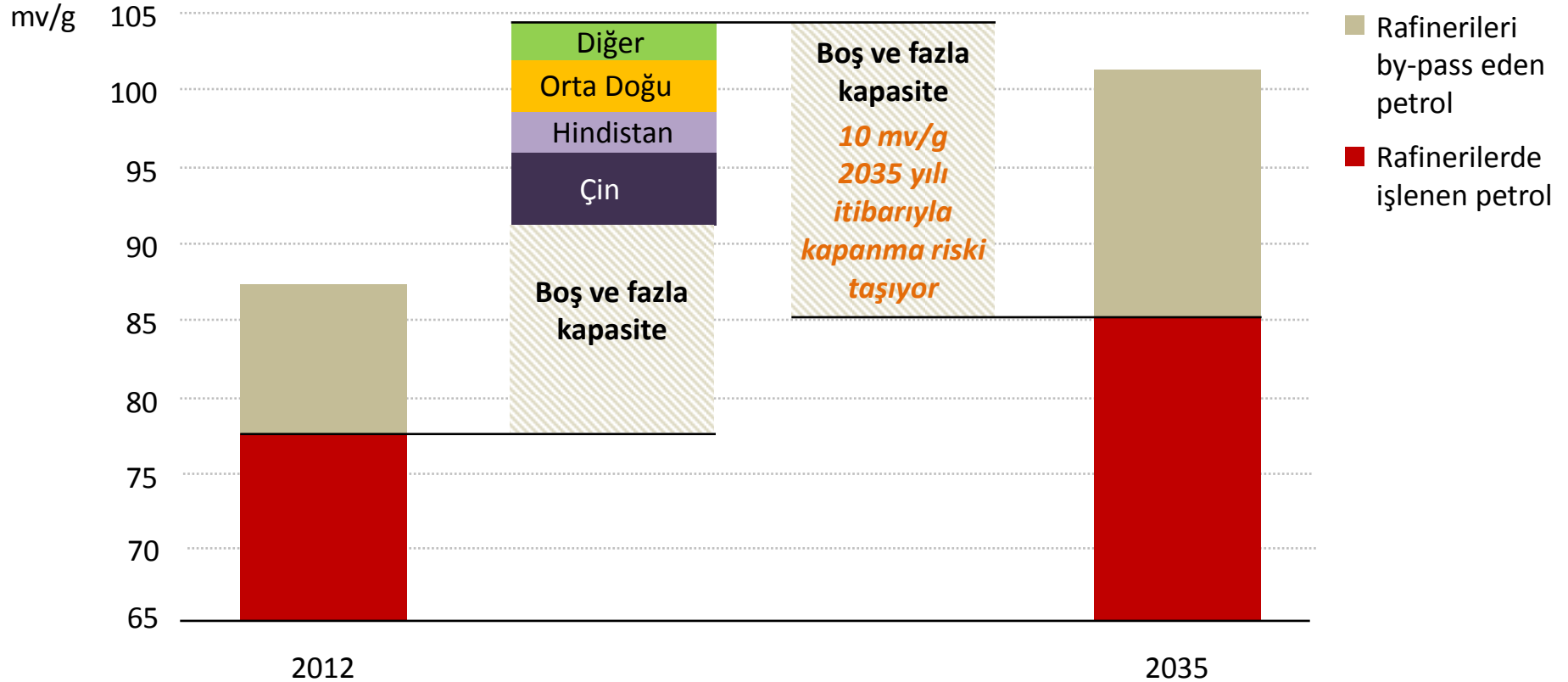

OECD ülkelerinin petrol kullanımının azalmasıyla Çin 2030 yılında en büyük petrol tüketicisi olmaktadır. Talep, dizel kullanımının 5,5 mv/g arttığı ulaştırma ve petrokimya sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

Rafineri sektörü için çalkantılı zamanlar

Rafineri kapasitesi ve işletimi

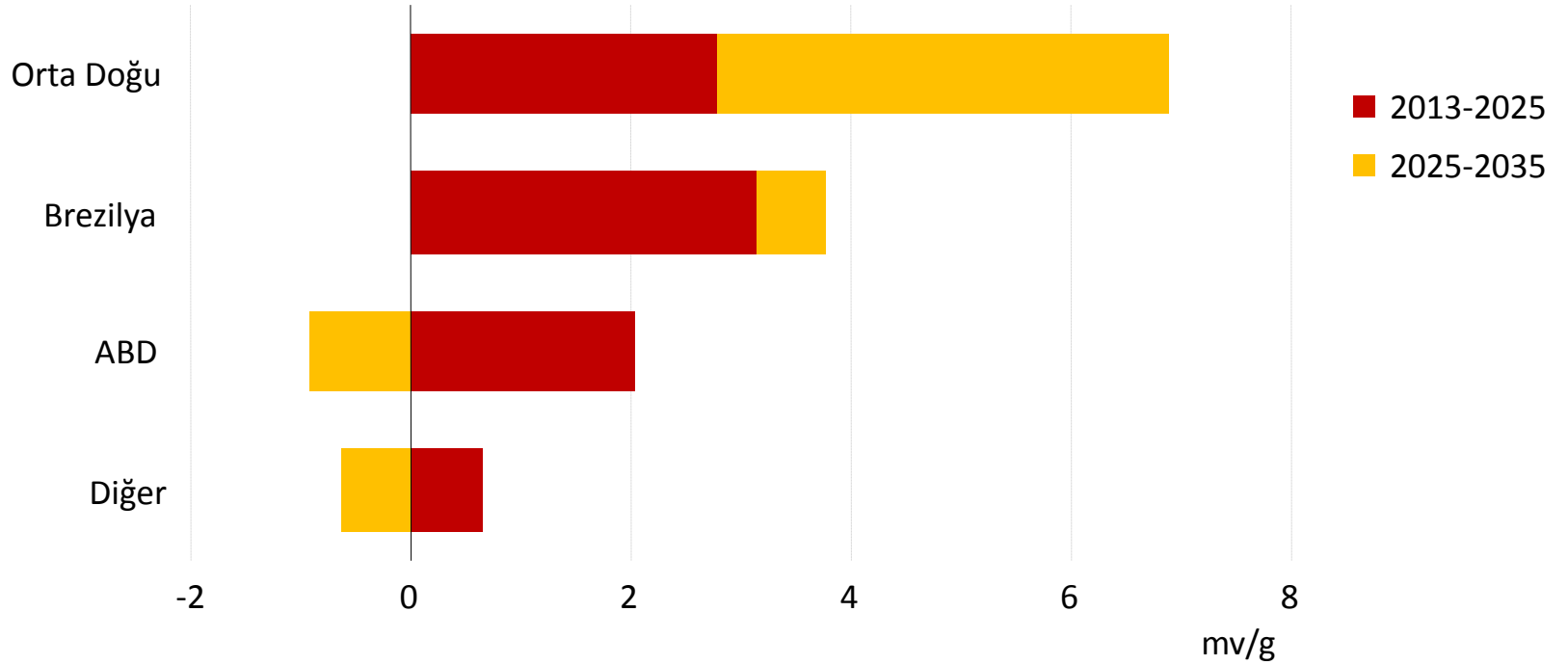

Daha fazla petrolün rafinerilerde işlenmeksizin tüketiciye ulaşması ve yeni kapasitenin OECD-dışı piyasalarda oluşuyor olması, özellikle Avrupa'daki mevcut rafineriler üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Petrol üretimi hikayesinde iki ayrı bölüm

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Küresel petrol üretimi artışına katkılar

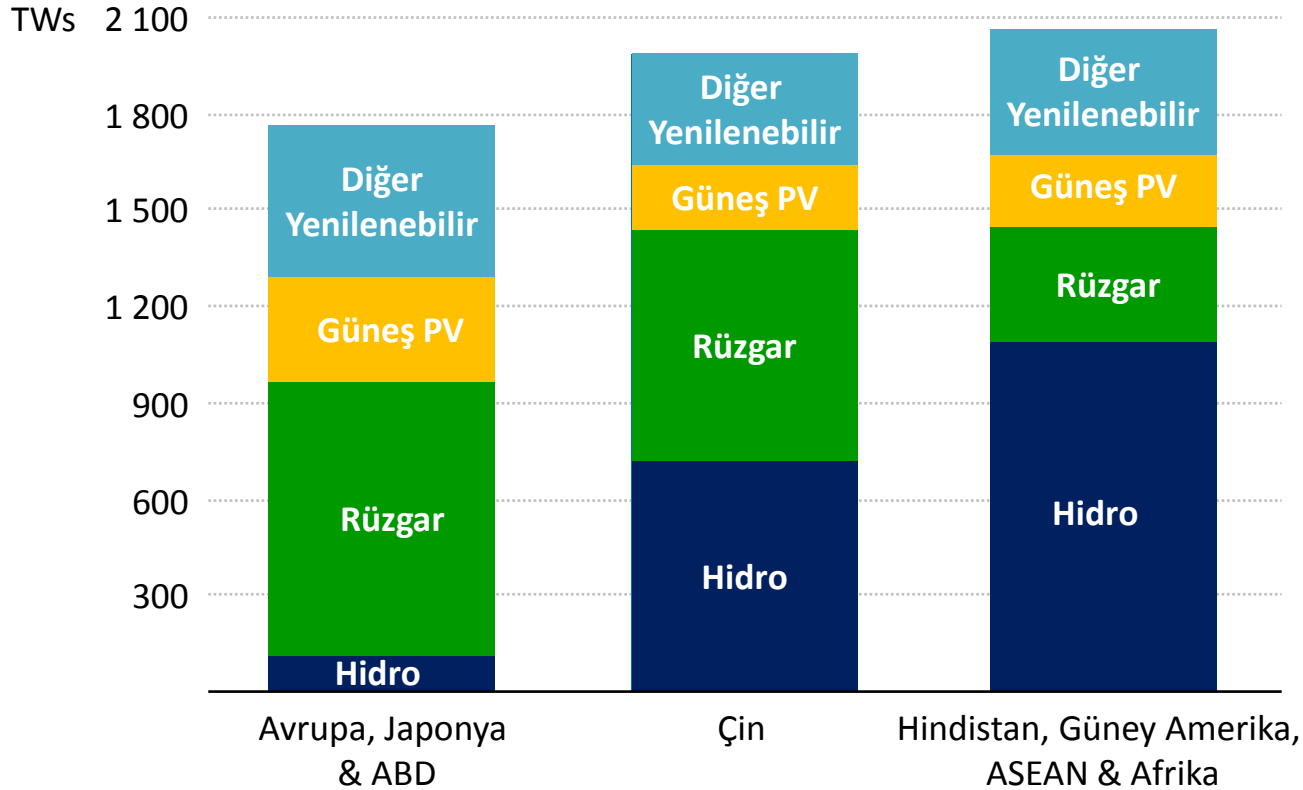
ABD (light tight oil - LTO) ve Brezilya (derin su) 2020'li yılların ortasına kadar petrol üretimine önemli katkı sağlasalar da uzun vadeli petrol görünümünde Orta Doğu kritik bir rol oynayacaktır.

Yenilenebilir kaynaklar hızla artıyor

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimindeki artış, 2011-2035

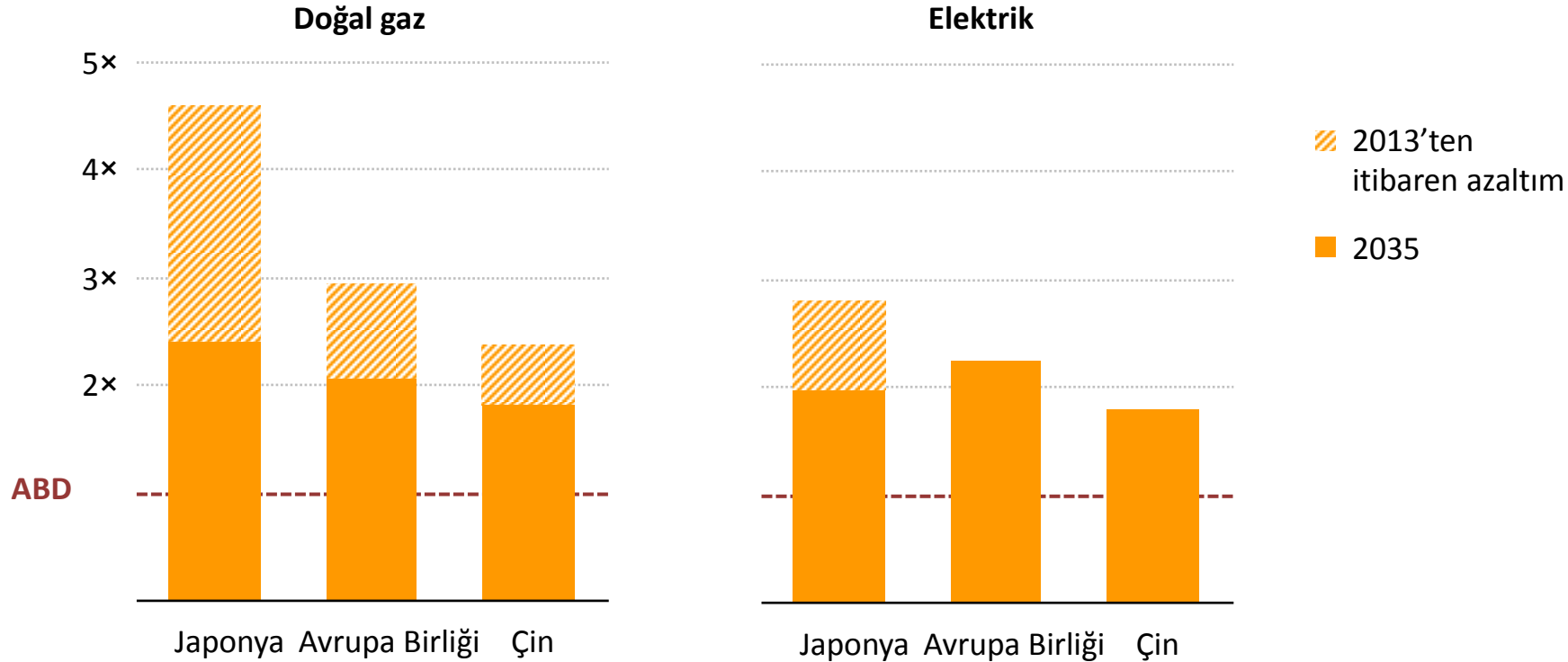

Hidro harici yenilenebilir kaynaklı elektrik üretiminin gelişimi 2035 yılına kadar iki katına çıkması beklenen sübvansiyonlara bağımlı. Rüzgar ve güneş enerjisinin sisteme ilavesinin piyasa yapısı ve maliyetler üzerinde etkileri olacaktır.

Kimin rekabet edecek enerjisi var?

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Endüstriyel enerji fiyatlarının ABD fiyatlarına oranı

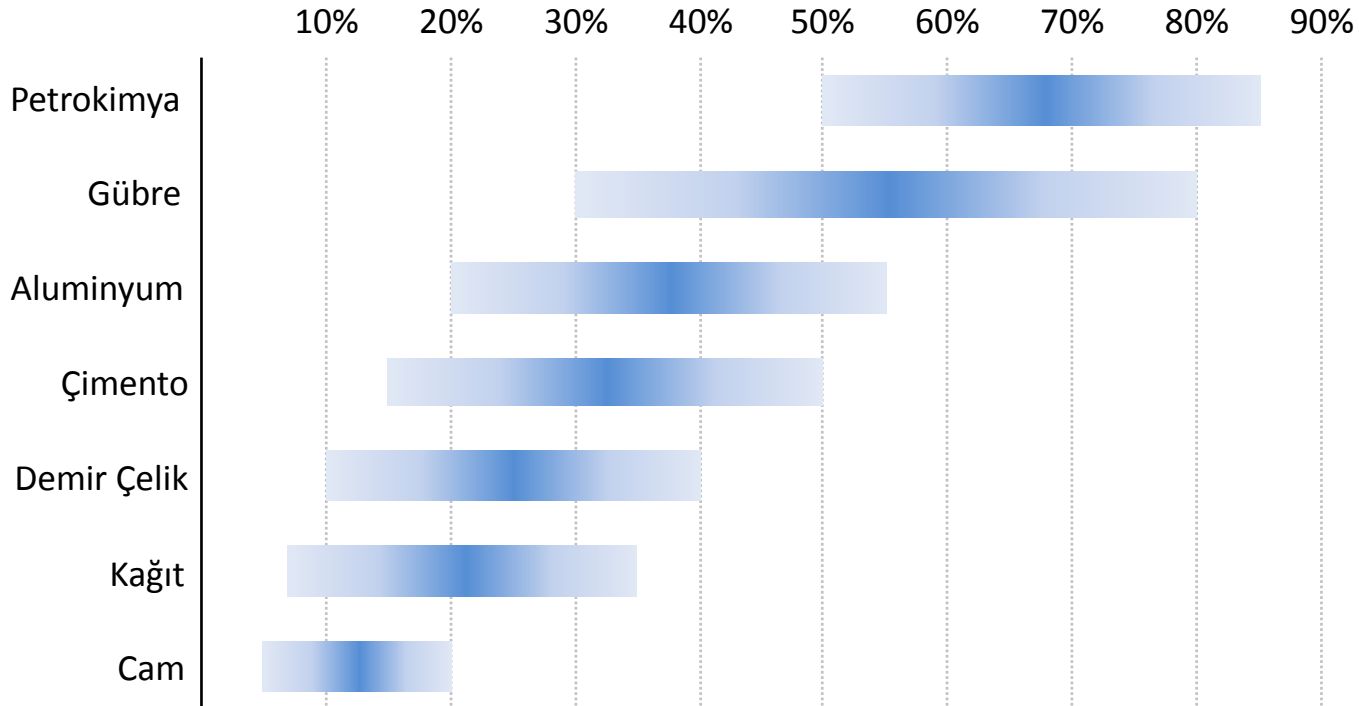

Doğal gaz fiyatlarındaki bölgesel farklılıklar bugünkü seviyesine kıyasla kısmen azalmasına karşın, 2035 yılına kadar olan süreçte yüksek kalacaktır. Elektrik fiyatlarındaki farklılar da devamlılık göstermektedir.

Enerji yoğun sektörler ciddi sorunlarla karşılaşılıyor

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

Seçili sektörlerde enerjinin toplam üretim maliyetindeki payı

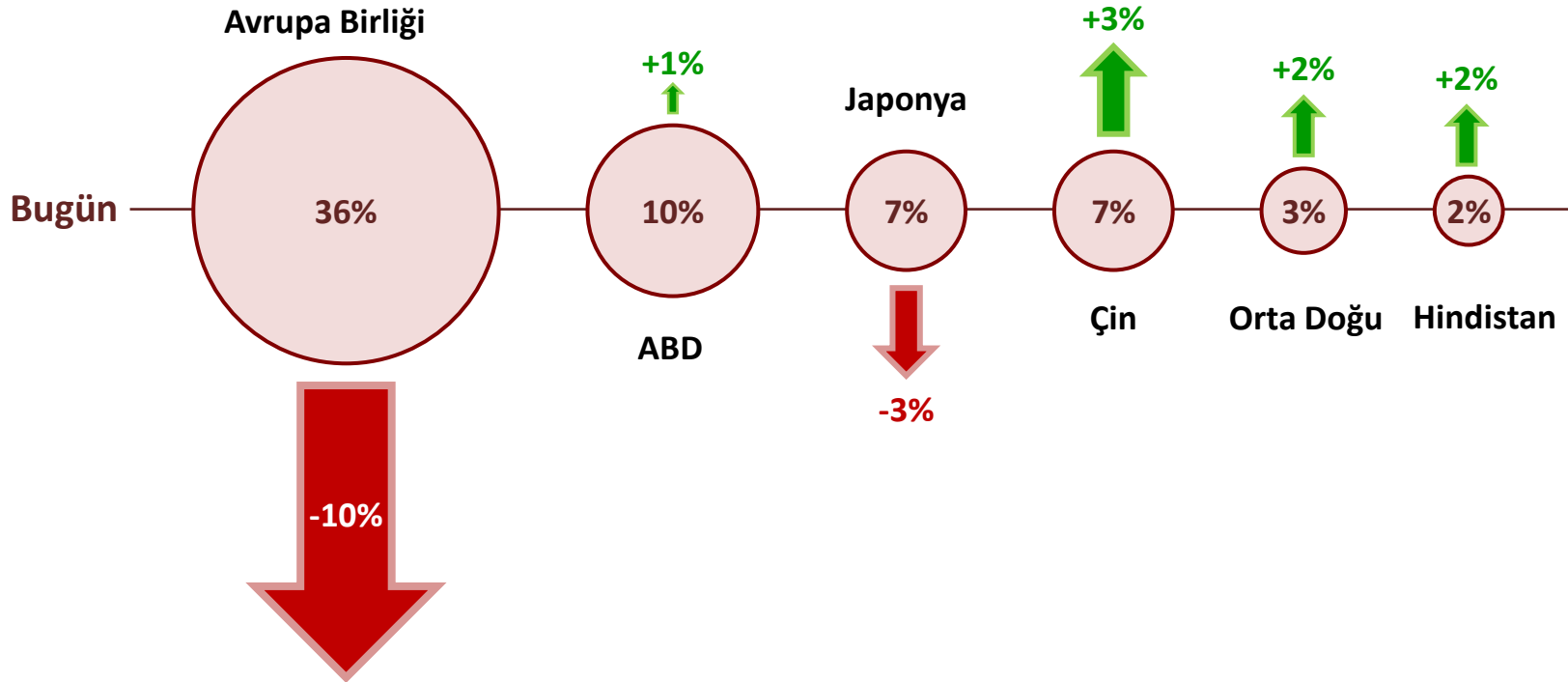

Enerji-yoğun sektörler yaklaşık olarak dünya ölçeğinde endüstriyel katma değer beşte birini, sanayi istihdamının dörtte birini ve sanayide enerji kullanımının % 75'ini teşkil etmektedir.

Ekonomiye enerji desteęi?

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

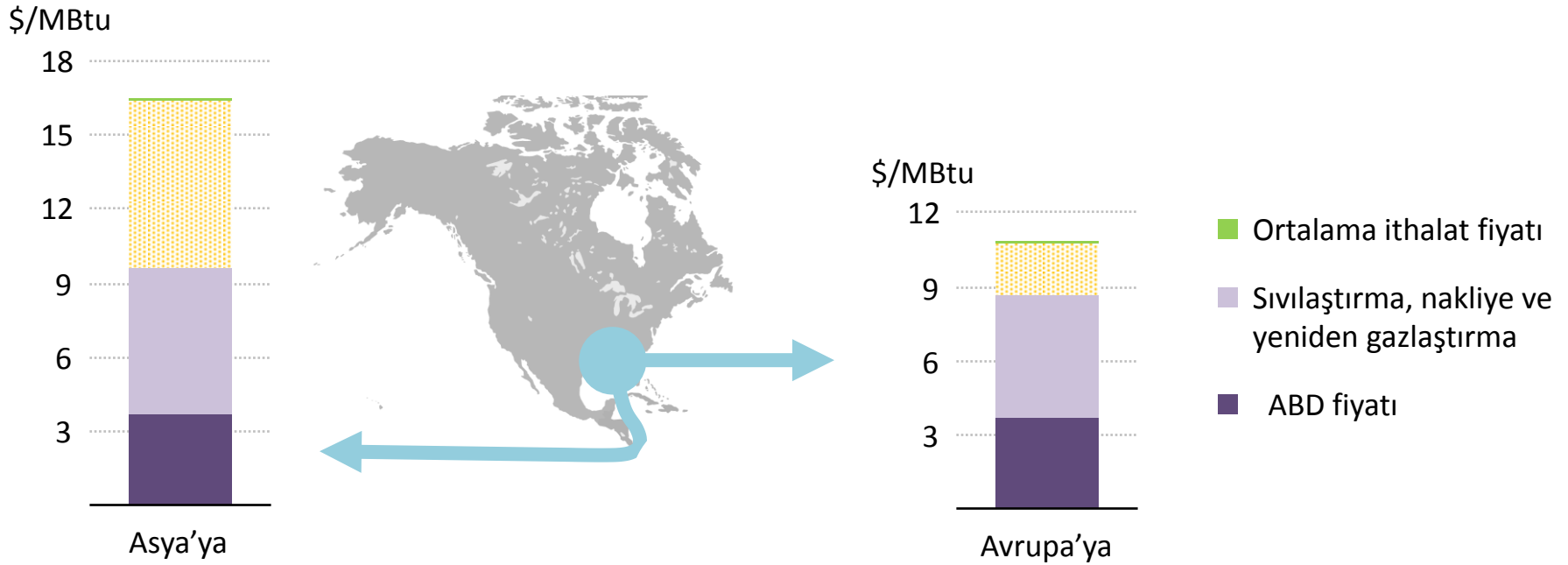
Küresel ihracat piyasalarında enerji yoğun ürünlerin payı

ABD -ana yükselen ekonomilerle birlikte- enerji yoğun ürünlerin ihracattaki pazar payını artırırken, AB ve Japonya'da bu pay ciddi olarak düşmektedir.

ABD'den gelecek olan LNG doğal gaz piyasalarını ne kadar etkiler?

ABD Körfez Kıyısı'ndan yapılan LNG ihracatının ekonomisi (bugünkü fiyatlarla)

Yeni LNG arzı birbirine daha bağlı küresel bir piyasaya doğru ivme kazandırıyor ancak bölgeler arasındaki yüksek ulaştırma maliyetleri tek bir doğal gaz fiyatı olamayacağına işaret ediyor.

Hızlı değişen enerji dünyasına genel bakış

WORLD
ENERGY
OUTLOOK
2013

- Çin ve onu takip eden Hindistan, küresel enerji talebi ve ticaretinde Asya'nın artan hakimiyetinin öncüleri konumundadır.
- Teknolojik gelişmelerle birlikte yeni petrol kaynakları kullanıma açılrsa da, Orta Doğu uzun vadeli görünümde belirleyici bir rol oynamaktadır.
- Bölgesel fiyat farkları ve rekabet gücüne yönelik endişeler var olmaya devam edecektir. Ancak, verimlilik başta olmak üzere bu sorunla mücadele yöntemleri de bulunmaktadır.
- Daha verimli ve düşük karbonlu bir enerji sektörüne geçiş, zorlu ekonomik koşullarda daha güç olmasına karşın daha az acil değil.